

11. *Butinets F.F.* Istoria buhgalterskogo obliku [History of Accounting]. — Zhitomyr: PP «Ruta», 2001. — 512 p. [in Ukrainian]

12. *Farion A.I.* Modernizatsiya buhgalterskogo obliku v derzhavnomu sektori ta shlyahy yii realizatsii [Modernization of accounting in the public sector and ways to implement]: dis ... kandid. ekon. nauk: 08.06.04 / Farion Antonina Ivanivna; DVNZ «KNEU im. V. Getmana». — K., 2011. — 199 p. [in Ukrainian]

13. Pro zatverdzhennya Planu rahunkiv buhgalterskogo obliku v derzhavnomu sektori: Nakaz Ministerstva finansiv Ukraine vid 31/12/13 № 1203 [E-resource]. — Mode of access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0161-14> [in Ukrainian]

14. *Poleschuk T.A.* Mezhdunarodny standarty buhgalterskogo obliku [International Accounting Standards]: [Electronic resource]. — Mode of access: http://abc.vvsu.ru/Books/u_m_stand/page0023.asp/

Статтю подано до редакції 7.10.14 р.

УДК: 330.101.5: 330.13

*Заплітна Т.В., к.е.н., доц., кафедри економіки
Національний транспортний університет*

УНІВЕРСАЛЬНІСТЬ ВАРТІСНОГО ОЦІНЮВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ АКТИВІВ У РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

*Zaplitna T.V., Ph.D., associate Professor of Economics
National Transport University*

THE UNIVERSALITY OF VALUE ESTIMATION FINANCIAL ASSETS IN A MARKET ECONOMY

АНОТАЦІЯ. У статті наведено пріоритетні напрямки утворення механізму універсального вартісного оцінювання матеріальних активів і розкрито пріоритетні напрямки ринкового ціноутворення. Розглянуто основи вартісних підходів ринкової оцінки матеріальних активів, які відповідають багаторівневій функціональній сфері визначення джерела вартості та корегування вартісних властивостей майнових активів. Визначено, що актуальним завданням є підвищення ролі оцінювання у поліпшенні економічної поведінки суб'єктів господарювання з приводу ринкових вимог управління майновими активами.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: оцінювання, оцінка вартості, майнові активи, державний менеджмент оцінювання.

ANNOTATION. Abstract. The article describes the priority directions of creation of universal value estimation of financial assets and disclosed to the priority areas of market pricing. Covers the basics of cost approaches to market valuation of tangible assets, which correspond to the multi-level functional area definition source value and the adjustment value of the properties property assets. It is determined that the urgent task is to increase the role of assessment in improving the economic behavior of economic entities with the market requirements management of property assets.

KEYWORDS: assessment, valuation, property assets, the state management.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Послуги оцінювання за період трансформаційних процесів ринкових перетворень стали універсальнішими. Сучасне оцінювання не лише відповідає багаторівневій функціональній сфері визначення джерела вартості, але й поширило спектр свого застосування для приватизаційних, аудиторських, фінансових, консалтингових цілей, до того ж уже виокремлено в окремих ринку послуг. Ринок оцінювання в Україні розширився та диференціювався за інтересами замовників і напрямами пов'язаних з розвитком ринкових відносин, реформування власності. Адже сучасний етап розвитку ринкових відносин вимагає від їх суб'єктів володіння інформацією про вартість оцінюваних об'єктів (майнових активів) і креативної орієнтації економічної інформації, що в свою чергу, дає можливість правильно розпорядитись майном, коштами, вчасно зорієнтуватись і вигідно розмістити наявний капітал для досягнення недоступних з матеріальних міркувань цілей.

У сучасних умовах ринкового господарювання універсальність апробації оцінювання, або іншою мовою процедура оцінки вартості майнових активів зарекомендована як одна з передових інструментів визначення ринкової вартості для різноманітних реалізацій цілей та інтересів, як то для купівлі-продажу, інвестування, кредитування, страхування, оподаткування, навіть ліквідації або відтворення майнових активів. Тому сьогодні на правах інституційних норм прав власності оцінка вартості є першочерговою умовою корегування вартісних властивостей майнового активу, а процедура оцінювання вимагає не лише універсальних вправ її здійснення, а насправді залишається формалізованим інструментом з передуманням суб'єктивного характеру. Так, за останні роки цей процес можна сказати є вдосконаленим и но-

сять прозорий характер і ринковий підхід, але й залишається наслідком спекулятивних дій і неорганізованих процесів на відповідних ринках. Адже практичний підхід у застосуванні вимірювання вартісних параметрів на основі дохідного, витратного та порівняльного методів створює умови для визначення ринкового утворення вартісних параметрів, але на практиці оцінкою вартості маніпулюють спекулятивним характером ціноутворення, створюючи умови «парадоксу ліберального ціноутворення».

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляду функціональної ролі оцінювання майнових активів і визначення їх вартісних параметрів присвятили свої праці вчені А. Алчян, Р. Барр, Г. Беккер, Д. Белл, Дж. М. Кейнс, Дж. Е. Стігліц (розглядали оцінювання як чинник стимулювання економічного розвитку), П. Чампліс, Т. Коупленд, Т. Коллер (оцінювання бізнесу), Вайс Керол Г. (оцінювання соціальної привабливості майнових активів), У. Шарп, Г. Харрисон, Дж. Фрідман, Н. Ордуей, В. Гелаті, Дж. Аллавей, Р. Кайл, Дж. К. Эккерт, (впровадження методології оцінювання для управління портфелем майнових активів).

Метою написання статті системний аналіз у визначенні універсальності підходів оцінювання матеріальних активів.

Виклад основного матеріалу. Залишаються багато невизначених питань, які виходять за рамки оцінювання, але імпульсивно зараховані до процесів оцінювання та підривають його методичне провадження. Через короткий час впровадження інструментів оцінювання вартісних параметрів національного багатства спочатку його вартість була знецінена, а потім через невмілий державний менеджмент оцінювання, як інструмент визначення вартісних параметрів, перевантажений екстерналіями так званої соціально-економічної нестабільності країни.

Раніше в практичній методиці під час приватизаційних процесів, як одного з перших прикладів застосування інструментарію оцінювання були сформовані хибні припущення. Саме приватизаційні об'єкти вимушено корегувались «заниженими вартісними параметрами» та набули реалізації «за безцінь». Як результат, незважаючи на дотримання нормативно-методичних норм використання експертами методики оцінки вартості, дозволило державі реалізувати питому вагу національних потужних виробничих об'єктів — великих і середніх підприємств, позбавлених капітального резерву на майбутній сталий розвиток. Також оціночний результат обчислення вартості таких підприємств започаткував в

умовах розвиваючих ринків проблему ефективного управління — занижуючи основний оціночний параметр — вартість жодного разу не було враховано «швидкість приросту вартості» — найважливіший показник ефективності управління.

Постає питання, чи може таке реалізоване підприємство розрахувати на ринкову адаптацію своєї діяльності та відповідати вимогам державно-цільових програм орієнтованим на інвестиційно-інноваційний розвиток і не лише...

Не останнє місце й чи мало питань в інформаційному навантаженні оцінювання залишаються та прогресують у соціальній сфері, а саме в оцінці вартості нерухомості (житла). Яким чином житлову нерухомість отриману безкоштовно понад 30 років тому (на умовах отримання за адміністративно-командної системи) сьогодні під впливом зміни економічної системи на ринкову нам пропонують, обумовлюючи «умовно» ринковою вартістю, за сотні тисяч грн, уникаючи Марксовим постулатам економічних законів купівельної спроможності суспільства. Таким чином, відбулось викривлення визначення фактичної ціни на нерухомість, що формується не тільки під впливом динаміки витрат, корисності, співвідношення попиту і пропозиції, монополізації, а й від процесу оцінювання, як упередженого судження про цінову екстраполяцію.

Сучасні пострадянські науковці порівнюючи економічні системи адміністративно-командну з ринковою здебільшого піддають критиці першу за її недосконалість і вимагають відкритість іншої [1, 2]. На нашу думку, можна погодитись в деяких моментах. Недосконалість адміністративно-командної системи складалась у прогресивному зростанні бюрократичної недосконалісті менеджменту, але й менеджмент ринкових перетворень також характеризується залишками бюрократичних відтінків, до того ж, створенням умов дефіциту фінансової сфери, й викривленням загальних засад ринкового підґрунтя. Як наслідок, для підприємств до сих пір залишається фікцією інвестиційно-інноваційна орієнтація розвитку, а в суспільстві втрачені інструменти соціально-економічної орієнтації стабільності. Від таких наслідків навіть державні інструменти управління та контролю носять «паразитичний» характер на суспільно-економічні умови зростання та розвитку в цілому.

Тому високий рівень упровадження оцінювання в ринкову практику адаптації вимагає обґрунтування теоретичних і нормативно-правових проблем оціночної діяльності, використання тео-

ретичних надбань із теорій вартості щодо покращення методики оцінювання с посиленням змістом ефективного використання в господарській практиці, а як наслідок — уникнення асиметричності інформації [2].

Зазвичай ми вдаємось прикладу західних методик оцінювання як взерець умов упровадження ринкових інструментів господарського механізму, але уникаємо практики та їх результатів адаптації. Необхідно переглянути не «вершки» впровадження будь-яких ринкових інструментів, а дослідити результати адаптації цих інструментів. Лише тоді вірогідність їх ефективного застосування визначатиме цілеспрямоване створення рівноважного ринкового механізму та подальшого економічного зростання в соціально-економічній сфері. Більш того, сьогодні суспільство потребує у засобах і надійних механізмах усунення негативних екстерналій, а не в нарощуванні їх та уникнення вирішення. Тож як зазначено раніше спектр застосування оцінювання настільки охопив всебічність ринкових відносин, саме оцінка вартості обрана загальною методикою боротьби з наслідками, а не причинами. Необхідно також врахувати, що будь-які методи впроваджуються через визначення інституційної основи, а в оцінюванні єдиним інститутом є вартість [4, с. 12]. За таких умов оцінювання не лише буде об'єктивно формувати інституційні норми утворення вартісних вимірювань, а сприятиме його застосуванню як регуляторного інструмента ціннісних засад ринкового ціноутворення.

Перед тим, як вдатись до аналізу західної практики та їх результатів адаптації оцінювання, на нашу думку, необхідно уточнити і методологічні засади, щоб загальна мета нашої статті носила всебічний аналіз та обґрунтування.

То ж нагадаємо, вдавшись до досвіду західних принципів економічного оцінювання, основні концептуальні підходи оцінювання, що активно на сьогодні використовуються у всіх розвинених країнах при оцінці різного роду економічних активів, складають дві концепції вартості — концепція вартості в обміні (об'єктивна) і концепція цінності (суб'єктивна) [3, 4]. У межах кожної концепції сформульовані набори припущень цілей оцінювання та чітко обґрунтовані визначення форми вартостей, що отримали в оціночній практиці назву — база оцінки [3]. Ці особливості впливають на вибір інформаційних джерел при оцінці і на алгоритм оціночних процедур.

Методологія оцінки, яка адекватно відображає як загально визначені в світовій практиці концепції, так і традиції української економіки, повинна вирішити низку методологічних проблем: 1) обґрунтування змістовної частини і структури видів вартостей, які реалізують концепції вартості в обміні і цінності; 2) обґрунтування методологічних підходів до оцінки вартості майнових об'єктів, які враховують існуючи в Україні нормативно-інформаційне забезпечення у сфері оцінки; 3) обґрунтування методологічних підходів до оцінки інвестиційної цінності; 4) обґрунтування методологічних підходів, які регламентують інформаційно-аналітичну обробку даних на ринку і отриманих характеристик, необхідних для виконання оцінки; 5) обґрунтування методологічних підходів до інформаційного моделювання технологій для уніфікації і автоматизації процесу оцінки.

Розвиток оцінювання як економічної діяльності відбувається комплексно: різними темпами, обсягами, в усіх напрямках, на всіх рівнях, по усіх видах і родах діяльності і т.д. Ефективність сучасних знань у сфері оцінювання виведуть суспільство на новий рівень розвитку економічних законів та адекватного опанування ними. Тому що ми вважаємо що саме оцінювання спроможне не лише до використання останніх досягнень науки і інформаційних технологій, але і мінімізації негативного впливу основних законів ринкового механізму та державного менеджменту, а головне відхилення «схильної компетенції» та «випадковості прийняття рішень», які пропонуються для оцінки ринкової вартості. Останнім кроком якої відповідатиме контуру в прозорості менеджменту оціночних процесів і єдиній кінцевій умові економічної відповідальності «ефективного використання».

Сучасна дійсність ринкових перетворень не лише не спроможна оцінити свої трансформаційні прорахунки і переоцінити недоліки менеджменту національної економічної системи, але прискореним темпом порушує соціально-економічну несправедливість. Саме економікам таких країн, як Україна (інших пострадянських країн) необхідно вдатись до заходів переоцінки та припинити зневажати впливом зовнішніх і внутрішніх ефектів соціально-економічної нестабільності.

Висновок. Узагальнюючи викладений критичний аналіз щодо універсальності інструментів оцінювання орієнтованих на ринкові вимоги, необхідно підкреслити невід'ємну складову нового ва-

ртісного підґрунтя адаптованого до сучасних соціально-економічних умов ринкових перетворень.

У сучасну методика оцінювання задля уникнення ірраціональних ризиків в умовах обчислення ринкових параметрів вартості оціночних об'єктів необхідно закласти підґрунтя оптимального або справедливого метода утворення вартості. Також для ринкової оцінки невід'ємними повинні стати врахування специфіки національних умов економічної та правової систем, враховуючи різноманітність груп показників на упередженість інформаційних ресурсів. На нашу думку, така постановка методичної концепції оцінювання призведе до максимального зниження ризиків проблем, які вже на сьогоднішній день потребують детального вивчення та вимагають прийняття негайного втручання задля вирішення універсальності оцінювання, а саме:

— відсутність єдиного методичного підходу щодо оцінки вартості, розробленого щодо врахування національних умов економічної та правової систем;

— наявність існуючих методик оцінювання через орієнтованість некоректними показниками визначення ринкової вартості призводить до асиметрії інформації, що вкрай спотворює результат оцінки;

— відсутність оцінки соціально-економічних наслідків (адаптації підприємницького потенціалу до ринкових умов діяльності, соціальної спроможності у виборі уподобань).

Література

1. Актуальні питання розвитку сучасної економіки: монографія / [Ю. М. Тимошенко та інш.]; ред. О.О. Непочатенко, Ю.О. Нестерчук. — Ч. 2. — Умань: Видавець «Сочинський», 2011. — 390 с.

2. Солоненко А.А. Креативность восприятия экономической информации, формируемой интегрированной учетной системой коммерческой организации // Государственное управление. Электронный вестник. — Вып. № 28. — Сентябрь 2011 г.

3. Kleiber Wolfgang. Immobilienbewertung in der Bundesrepublik Deutschland und in den Vereinigten Staaten von Amerika (USA) [Электронный ресурс]. — 2007. — Режим доступа: http://center-ocenki.kubannet.ru/stati/ocenka_zem_uch.doc.

4. Platz Jurgen. Immobilien-Management: Prufkriterien zu Lage, Substanz, Rendite / Jurgen Platz. — 3., u berarb. Aufl. — Wiesbaden: Gabler, 1993. — 204 s.

References

1. Topical issues of development of modern economy: monograph / [Y. M. Timoschenko and others]; edited A. A., Neochetina, Y. A. Nesterchuk. — Part 2. Now: Publisher of «Sochi», 2011. — 390 p.
2. *Solonenko A.A.* Creativity in the perception of economic information generated by the integrated accounting system of the commercial organization // Public administration. E-Bulletin # 28. September 2011
3. Kleiber, Wolfgang: Immobilienbewertung in der Bundesrepublik Deutschland und in den Vereinigten Staaten von Amerika (USA) [Электронный ресурс]. — 2007. — Режим доступа: http://center-ocenki.kubannet.ru/stati/ocenka_zem_uch.doc.
4. Platz, JuĖ rgen: Immobilien-Management: PruĖ fkriterien zu Lage, Substanz, Rendite / JuĖ rgen Platz. — 3., uĖ berarb. Aufl. — Wiesbaden: Gabler, 1993. — 204 s.

Статтю подано до редакції 20.10.14 р.

УДК 657.37

Осмятченко В.О., д-р екон. наук, професор,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»
Матюха М.М., канд. екон. наук, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

ИНТЕГРАЦИЯ ИНФОРМАЦИОННЫХ ПОТОКОВ ПИДПРИЄМСТВ

Osmyatchenko V.A., Doctor of Economics, Professor
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
Matyukha M.M., PhD, Associate Professor
Kyiv National University of Technologies and Design

INTEGRATION OF INFORMATION FLOWS ENTERPRISES

Анотація. Висвітлено питання механізму адаптивного розвитку інтеграційних процесів бухгалтерського обліку в умовах застосування інформаційних технологій. Розглянуто теоретичні підходи до розуміння моделі діяльності підприємства та їх вплив на розвиток інтегрованого обліку. Виділено процеси вертикальної та горизонтальної інтеграції.

Ключові слова: бухгалтерський облік, інтеграція, інтегрована інформація, концепція побудови підприємств, інформаційні системи обліку.